

УДК 141.333

Полухтович Т.Г., к.пед.н. доцент
 Polukhtovych T. Candidate of Pedagogik Sciences, Associate Professor
<https://orcid.org/0000-0002-0558-2981>

Мельничук Ю.Є., к.пед.н., старший викладач
 Melnychuk Y. Candidate of Pedagogik Sciences, Senior Lecturer
<https://orcid.org/0000-0002-9313-8716>

ОНОВЛЕННЯ ЗНАТЬ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СОЦІУМІ

Луцький національний технічний університет

У статті досліджується використання інформаційних ресурсів для оновлення знань і підвищення мотивації навчальної діяльності студентів-магістрів факультету комп'ютерних наук та інформаційних технологій у Луцькому НТУ. У зв'язку з цим перед вищою освітою стоять завдання розробки ефективних технологій, форм і методів навчання, які б суттєво підвищували рівень мотиваційної сфери студентів. Визначили, що для позитивного підвищення мотивації необхідні компетентність викладача, професійна спрямованість навчальної діяльності, що включає електронну навчальну систему. Її зміст складають і електронні посібники для студентів-магістрів, які, на нашу думку, підвищать мотивацію до засвоєння нових знань. Здійснили аналіз програмних засобів, які застосовуються для створення електронних дидактичних ресурсів.

Було встановлено, що на розвиток мотиваційних компонентів особистості впливають: зміст освітньої діяльності - новизна матеріалу, усвідомлення значення запропонованого навчального матеріалу для майбутньої професійної діяльності; організація навчального процесу; форми і методи навчання.

Для ефективності методики використання інноваційних технологій у формуванні мотивації до навчання студентів-магістрів було організовано й проведено педагогічний експеримент, у ході якого перевірялася загальна гіпотеза: методично обґрунтоване використання електронного посібника у навчальній роботі вищої школи. Електронні освітні ресурси, електронні соціальні мережі, презентації тощо сприяють формуванню соціальної мотивації. Розроблена модель дозволить підвищити ефективність діяльності викладачів у вирішенні означеної проблеми та сприятиме поліпшенню результативності навчального процесу.

Ключові слова: *знання, інформатизація, мотивація, електронний посібник, вища освіта, студент-викладач, дослідження, навчальна діяльність.*

UPDATING OF KNOWLEDGE IN THE INFORMATION SOCIETY

Lutsk National Technical University

In the article it explores the using of information resources for updating of the knowledge and the enhancing of the educational activities motivation of the masters students of computer science and information technology at Lutsk NTU. In this regard, higher education has the task of developing effective technologies, forms and methods of learning that would significantly increase the level of students' motivational sphere. We determined that it is required lecturer's competence, professional orientation of educational activities, including electronic learning system for a positive enhancing of the motivation. Its content is also composed of electronic manuals for masters students, which, in our opinion, will increase the motivation to learn new knowledge. We analyzed the software tools that are used for creation of electronic didactic resources.

It was found that the development of the personality motivational components are influenced by: the content of educational activity - novelty of the material, awareness of the value of the proposed educational material for the future professional activity; the organization of the educational process; the forms and methods of teaching.

In order of the efficiency of the methodology of using innovative technologies in the formation of motivation for the study of masters students a pedagogical experiment was organized and conducted. During the experiment the general hypothesis was tested: the methodological substantiated use of the electronic manual in higher school educational work. Electronic educational resources, electronic social networks, presentations, etc. promote the formation of social motivation. The developed model will allow to increase the effectiveness of lecturers' activity in solving the identified problem and will help to improve the effectiveness of the educational process.

Keywords: *knowledge, informatization, motivation, electronic manual, higher education, student-lecturer, research, educational activity.*

Постановка проблеми у загальному вигляді і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями. Вітчизняна система освіти в сучасних умовах докорінно змінюється у різних напрямках: інформаційному, методичному, технологічному та ін. Одним із ключових напрямів, на нашу думку, в умовах інформатизації суспільства, є інформаційне забезпечення навчального процесу у вишах. Так, на прикладі конкретного навчального закладу (Луцького національного технічного університету), для вивчення окресленої проблеми, розглянемо такі джерела, як: загальнодоступні ресурси мережі Інтернет, методичні розробки, електронні посібники науково-педагогічних працівників, електронна бібліотека університету; інформаційне освітнє середовище; портал студентів і викладачів; відео конференції; сайт викладача, що дає можливість виявити кількісні і якісні показники професійної підготовки викладачів та майбутніх фахівців, проаналізувати якість навчання у виші.

Актуальність інформаційних матеріалів також сприяють оновленню знань, підвищенню мобільності, мотивації до навчання учасників освітнього процесу. На наше переконання, організація доступу студентів до «мережевого соціуму» накладає вимоги до засобів підготовки конкурентоспроможних фахівців у суспільстві різновекторних змін у всіх сферах життєдіяльності.

Аналіз останніх досліджень, у яких започатковано вирішення проблеми. У дослідженні означеної проблеми автор спирається на власні публікації у вітчизняних і закордонних виданнях, зокрема: Polukhtovych T.G., Pimenova O.O. Socio legal research of competencies in a context of human development//T.G. Polukhtovych, O.O. Pimenova/collective monograph European vector of contemporary psychology, pedagogy and social sciences: the experience of Ukraine and the Republic of Poland: Collective monograph. Volume 2. Sandomierz: Izdevnieciba "Baltija Publishing" .– 2018.– P. 281–301; Полухтович Т.Г. Ділові якості учасників освітнього процесу/ Т.Г. Полухтович: монографія. –Луцьк: Терен,2020. –170с; Полухтович Т. Роль ІКТ у формуванні професійної компетентності учасників освітнього процесу/ Т.Полухтович//. – Бар, 2020. –0,5 друк. арк.; Сачук (Мельничук) Ю.Є., Черняшук Н.Л. Формування соціально-професійної мобільності майбутніх викладачів інформатики в умовах магістратури/Ю.Є. Сачук (Мельничук),Н.Л.Черняшук: монографія. – Луцьк: Терен,2029. –220с.

Цілі статті полягають в теоретичному обґрунтуванні використання інформаційних ресурсів для оновлення знань в інформаційному соціумі, підвищення мотиваційної сфери студентів-магістрів, які навчаються на факультеті комп'ютерних наук та інформаційних технологій у Луцькому національному технічному університеті; в практичній перевірці використання інформаційно-комунікаційних технологій для підвищення мотивації до навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Слід відмітити, що певний час реалізацією вирішення даної проблеми було впровадження різноманітних систем дистанційного навчання. Матеріал електронних підручників, посібників доставлявся через веб сервери, списки розсилок, прямим скачуванням та іншими способами. Формати цих матеріалів, від простіших текстових файлів до doc і pdf-форматів, далі у бік мультимедіа, іноді унеможлилювали адекватний доступ до навчальних матеріалів. У сучасних реаліях розвитку веб технологій, потенціалу вітчизняних університетів, споживачі інформаційних ресурсів орієнтуються на малогабаритні мобільні пристрої. Це – смартфони, планшети, нетбуки, які дуже поширені серед учасників освітнього процесу. Їх використання в навчанні є підтвердженим ефективним доповненням до традиційних методів і технологій навчання в підвищенні саме інформаційного напрямку в освітній політиці. Це дозволило окреслити і сформулювати впровадження в навчальний процес елементів мобільних технологій у вигляді мобільних додатків, які забезпечують потреби у швидкому, якісному і дешевому доступі до навчальних матеріалів з будь-якого мобільного пристрою. На відміну від паперового носія, він включає різноманітні додаткові функції, які суттєво вдосконалюють і полегшують засвоєння навчального

матеріалу. Такими функціями, на переконання українського науковця Ліщинської Л.Б., є: пошукові засоби, активні інтернет посилання, тести і багато інших корисних можливостей [1, с.98].

Освітніми пріоритетами в сучасному соціумі, як відмічають і зарубіжні, і вітчизняні науковці, в підготовці майбутніх викладачів інформатики, постає – «інноваційне навчання». Інновація» в соціолого-педагогічному словнику за редакцією В.Радула розглядається як запровадження нових форм організації праці й управління, що охоплює не тільки підприємство, але й їхню сукупність. Тобто, інновації – це нововведення. У зв'язку з цим, констатується особлива перевага не тільки сутності освітньої технології, її змісту, а якісної передачі інформації викладачем, володінні ним інноваційними технологіями навчання й викладання наукового матеріалу. На наше переконання, освітні інноваційні технології у вишах та інших освітніх закладах виступають основним інструментом діяльності викладача, який, окрім багатоаспектного знання свого предмета, повинен науково, доступно і цікаво представити навчальний матеріал і створити умови для засвоєння і набуття вмінь, навичок студентами, відтак, підвищення їхньої мотивації до підготовки.

Науковець Кошечко Н. у статті «Інноваційні освітні технології навчання та викладання у вищій школі» класифікує інноваційні освітні технології за критерієм їх змісту і способу передачі інформації на такі різновиди, як:

- особистісно-орієнтована технологія впливу на особистість;
- інтерактивна технологія навчання і викладання.
- інформаційно-комунікативна технологія навчання і викладання.
- технологія навчальних проектів;
- інтегрована розвивальна технологія;
- модульно-рейтингова технологія [2, с.36].

Отже, інновації осучаснюють освітній простір, відображаючись в тенденціях зміни ініціатив і нововведень в освіті, в організації навчання студентів. З впровадженням у навчальний процес сучасних технологій викладач все більше набуває функцій консультанта, порадирика, наставника. Це вимагає від нього спеціальної професійної підготовки, оскільки у діяльності викладача реалізуються не тільки спеціальні предметні знання, а й сучасні знання у сфері педагогіки і психології, технології навчання і виховання. На цій основі формується готовність до сприйняття, оцінки і реалізації освітніх інновацій [3, с.3–14].

Специфіка інформаційно-комунікаційних технологій, їх інтеграція до традиційної системи навчання, виступає детермінантом ключових факторів формування мобільності сучасних студентів. Як організовується відповідна робота студентів, які технічні можливості й методичне забезпечення необхідні для здійснення цього процесу? Яким чином забезпечується навчання студентів у ЗВО відповідно до європейських стандартів? Відповідь на ці питання окреслює проблемні аспекти у вітчизняній освіті. Основним джерелом самостійної роботи є послуги Інтернет, навчання з використанням інформаційно-освітнього середовища. Підготовка студентів включає використання електронного посібника – системи, в якій, інтегруються прикладні програмні продукти, бази даних, а також інші дидактичні засоби й методичні матеріали, що забезпечують підтримку навчального процесу, опредметнення особистісного потенціалу викладача у методичній і науковій діяльності [4, с. 55].

Сучасний електронний посібник з дисципліни «Теорія і практика надання освітніх послуг», яка викладається студентам-магістрам за спеціальністю «Професійна освіта (Комп'ютерні технології) містить перелік навчальних продуктів, а саме: методичні матеріали до лекцій, семінарських занять і самостійної роботи студентів, які навчаються на факультеті комп'ютерних наук та інформаційних технологій у Луцькому НТУ; навчальні матеріали: теми лекцій, семінарів, самостійної роботи студентів, словник термінів (госарій); контроль знань: критерії оцінювання, завдання для самостійної підготовки, тести, контрольні запитання після кожної теми семінарського

заняття, питання на екзамен; літературу: основну і додаткову, Інтернет посилання; творчі завдання студентів.

Відтак, доцільним для реалізації навчальної мети є використання електронного посібника, що уможливує уміння творчо опрацьовувати інформацію та успішно виконати низку освітніх завдань, як:

- формування суб'єктивної позиції студента;
- реалізація освітньої мети в процесі співпраці викладача зі студентами;
- генерування в студентів продуктивного мислення під час занять;
- орієнтація студентів на самостійну оцінку одержаного результату навчання.

Використання електронного посібника у навчальному процесі ЗВО дає можливість здійснювати пізнавальну діяльність студентів у відкритій формі. Студенти мають можливість самостійно обирати теми, час і порядок вивчення навчального матеріалу, здійснювати демонстрації, самостійно готуватись до семінарів, виконувати практичні роботи; слідкувати за власним просуванням; набувати вмінь і навичок працювати з навчальним матеріалом, аналізувати інформацію або ж виявляти її недостатність, систематизувати й узагальнювати, співвідносити інформаційні потреби та джерела інформації. Окрім цього, вони отримують матеріали, що постійно оновлюються.

Згідно Проекту Положення про електронні освітні ресурси, відмітимо – це «навчальні, наукові, інформаційні, довідкові матеріали і засоби, розроблені в електронній формі і представлені на носіях будь-якого типу або розміщені в комп'ютерних мережах, які відтворюються за допомогою електронних цифрових технічних засобів і необхідні для ефективної організації навчально-виховного процесу, у частині, що стосується його наповнення якісними навчально-методичними матеріалами» [5, с.16]. Їх ефективне використання надає можливість задовольнити вищевказані вимоги, що стоять сьогодні перед вищою освітою.

Враховуючи описані обставини, було зазначено вище, що перед вищою освітою стоять завдання розробки ефективних технологій, форм і методів навчання, які б суттєво підвищували рівень мотиваційної сфери студентів, створювали умови для їх всебічного розвитку. Освіта сьогодні особистісно-орієнтована і знання, вміння перетворюються з мети навчання на засіб розвитку пізнавальних і особистісних якостей студента, а сам студент – на суб'єкт свого розвитку. Зазначимо і такий критерій як внутрішня мотивація до навчання. Низький її рівень виражається у байдужості студентів до самовдосконалення. А високий рівень внутрішнього навчально-пізнавального мотиву зумовлює бажання не тільки засвоїти знання, а й прагнути до самоосвіти. Тому формування навчальних мотивів, на думку українського науковця Клименко Н.О., є головною умовою підготовки майбутніх фахівців різних сфер життєдіяльності [6, с.3].

Практична робота з підвищення мотивів навчально-пізнавальної діяльності здійснювалась через реалізацію особистісно-орієнтованого підходу до організації навчання магістрів групи ПНКм–11 факультету комп'ютерних наук та інформаційних технологій Луцького НТУ, в ході викладання таких дисциплін, як: «Теорія і практика надання освітніх послуг», «Інтернет-технології і телекомунікації в бізнесі»

Навчання у виші передбачає не тільки інформаційне насичення, а й всебічний розвиток особистості студента, який компетентний у професійній та інших галузях. Тому оптимальним є навчання студентів, орієнтоване на формування, головним чином, внутрішніх мотивів навчальної діяльності через утвердження особистісного підходу. Реалізація поставленої мети відбувалася комплексно у конкретному навчальному закладі через дослідження мотиваційних компонентів навчальної діяльності студентів, їхньої суб'єктивної позиції щодо вивчення дисциплін навчального плану.

Особистісна орієнтація включає активну суб'єктивну позицію даної групи студентів на всіх етапах занять, і передусім, у визначенні змісту, форм, методів своєї роботи, у вирішенні актуальних проблем теоретичного й практичного характеру з тем курсу, що викладається. При доборі змісту навчального матеріалу стимулювання забезпечується

орієнтацією на новизну матеріалу, на основі вже наявних знань і минулого досвіду, усвідомлення практичного значення і користі від запропонованого навчального матеріалу. Специфіка роботи зі студентами групи ПНКм-11 має особливості у типі мислення, логіці пізнання.

За Клименко Н.О. існують такі етапи реалізації особистісно-орієнтованого підходу щодо активізації мотиваційних компонентів особистості під час навчальної діяльності:

– *мотиваційний етап*: усвідомлення студентами змісту тем курсу, основного навчального завдання ;

– *операціонально-пізнавальний етап*: включення студентів-магістрів у процес підготовки заняття за умови їх суб'єктної позиції у процесі його проведення, вибору змісту, способів вирішення навчальних завдань, самостійної роботи, організації колективної або групової форм роботи;

– *оціночно-рефлексивний етап* через включення студентів у процес контролю (самоконтролю) результатів їхньої діяльності, аналізу підсумкових результатів.

Важливим аспектом підвищення мотивації є увага викладача на динаміці позитивних змін навчальної роботи студентів[6,с. 12].

Грунтуючись на запропонованих етапах для активізації мотиваційної сфери, можемо розглядати, власне, активну пізнавальну діяльність самої особистості в основі процесу підвищення мотивації до навчання, а також активізацію самого процесу навчання за допомогою методів проблемного й комунікативного навчання. Проведене дослідження засвідчило, що активність студентів виступає важливим чинником результативності освітнього процесу і умовою формування навчальної мотивації. Спрямованість цієї роботи на вирішення проблемних завдань і питань, виконання науково-дослідних творчих робіт істотно активізує пізнавальну діяльність студентів. На нашу думку, необхідно підвищити самооцінку студентів, що надалі підштовхне їх до мотивації не тільки вчитися, а й до професійного вдосконалення в майбутньому.

У психолого-педагогічній літературі поняття «мотив» пов'язують з переживаннями, потребами, бажаннями, інтересами, переконаннями, прагненнями людини; використовують для позначення будь-яких стійких динамічних утворень, які детермінують активність суб'єкта і визначають спрямованість його діяльності. Науковці класифікують мотиви за різними ознаками: за змістом, за джерелом виникнення, за часом прояву, за силою прояву, за ступенем усталеності, за проявом у поведінці, за видами діяльності. Мотиву навчально-пізнавальної діяльності передують потреби, настанови, цілі, почуття обов'язку тощо. Структуру мотивації навчально-пізнавальної діяльності студентів складають мотиви, які об'єднані у п'ять груп: широкі соціальні мотиви; орієнтовані на досягнення успіху; мотиви, орієнтовані на запобігання невдач; пов'язані зі змістом професії, власне пізнавальні мотиви. У процесі дослідження проаналізовано педагогічну літературу, наукові праці українських вчених, зокрема, дисертаційне дослідження Клименко Н.О.

Розглядаючи інноваційні технології в освітньому просторі, проаналізувавши літературу українських вчених з цього питання, ми акцентували увагу на мотиваційній сфері студентів-магістрів у конкретному навчальному закладі, в умовах інформатиції суспільства, комунікативної ролі викладача вищої школи та визначили, що для позитивного підвищення мотивації необхідні такі умови, як:

- професіоналізм викладача, його компетентність і комунікація;
- ставлення до студента-магістра як до майбутнього фахівця;
- професійна спрямованість навчальної діяльності;
- організація навчання як процесу пізнання;
- використання методів, що стимулюють навчально-пізнавальну діяльність;
- усвідомлення найближчих та кінцевих цілей навчання;
- професійна спрямованість навчальної діяльності;
- доступність змісту навчального матеріалу, що пропонується викладачем на

занятті» [7].

У зв'язку з цим, під методикою використання комп'ютерних технологій у формуванні мотиваційної сфери студентів-магістрів, розуміємо теоретично обґрунтовану сукупність методів і форм використання комп'ютерних технологій, застосування яких є, на нашу думку, важливим для отримання знань. З метою виявлення мотивації студентів до навчання, ми працювали з цільовою групою: студентами-магістрами, які навчаються за спеціальністю «Професійна освіта (Комп'ютерні технології)» у Луцькому НТУ. Методика реалізується шляхом через форми і методи, як: заохочення, мотиви обов'язку й відповідальності, роз'яснення суспільної значимості навчання, пред'явлення навчальних вимог; виконання проєктів (підготовка мультимедійних презентацій, відео фрагментів та ін.). Головними засобами підвищення мотивації обрано електронні ресурси, а саме: електронний посібник, електронні соціальні мережі. Ці засоби отримали схвальні відгуки студентів. У процесі використання web орієнтованих і мультимедійних технологій в умовах вищої школи має бути методичне забезпечення та оснащення аудиторій комп'ютерами.

Під час проведення занять з використанням web орієнтованих і мультимедійних технологій створюються умови для активного спілкування викладача зі студентами: вони прагнуть висловити свої думки, виконують різні завдання, виявляють зацікавленість до матеріалу, що вивчається. Ці технології можуть використовуватися як супровід освітнього процесу та проведення соціально-педагогічної роботи зі студентами. Використання web орієнтованих і мультимедійних технологій буде успішним за умови комплексної систематичної діяльності з урахуванням професійної компетентності викладача, для того, щоб гнучко взаємодіяти зі студентами, механізмів впливу соціуму на особистість, забезпечення сприятливого середовища для навчання.

Результатами аналізу вітчизняного досвіду використання ІКТ підтверджено, що web орієнтовані і мультимедійні технології сприяють досягненню активності та успішності в навчанні. Перерахуємо їх, це – соціальні мережі, мультимедійні презентації, мультимедійні тренажери, мультимедійні підручники, електронні словники тощо. Комплексне використання цих засобів у навчальній роботі надасть можливість підвищити мотиваційну сферу майбутніх фахівців.

У процесі анкетування було опитано 17 студентів, що навчаються за спеціальністю «Професійна освіта (Комп'ютерні технології)» у Луцькому НТУ [8.с.88]. Нами були використані методи опитування, зокрема, анкета (за М. Роговим) для оцінки безпосередніх й опосередкованих мотивів та методика К. Замфір для оцінки мотивації професійно-педагогічної діяльності. Це дозволило виявити три мотиваційних компоненти: внутрішню мотивацію, зовнішню позитивну мотивацію і зовнішню негативну мотивацію. Кожний опитуваний відповів на 10 відкритих запитань і дав оцінку значення мотивів за п'ятибальною шкалою. При обробці результатів врахували успішність студентів протягом семестру, провели аналіз їх поточної роботи, активності на заняттях, що дуже важливо для діагностики навчального процесу, забезпечення індивідуального підходу до кожного студента. Відбір опитуваних до вибіркової сукупності було здійснено методом вибірки в якості одиниць дослідження окремих респондентів. Таким чином, було опитано 17 студентів (у групі навчається 29). Представлені результати дослідження пізнавальних мотивів і мотивів розвитку особистості, як: прагнення до творчої дослідницької діяльності, самоосвіта, орієнтація на нові знання, потреба у постійному інтелектуальному й духовному рості.

З отриманих результатів випливає, що серед пізнавальних мотивів студенти виокремили мотиви «процес розв'язання пізнавальних задач» та «орієнтації на нові знання». Варто зазначити, що студенти усвідомлюють необхідність навчатися та самовдосконалюватися протягом усього життя. Результати порівняльного дослідження пізнавальних мотивів (прагнення до творчої пошукової, дослідницької діяльності, процес розв'язання пізнавальних задач, самоосвіта, орієнтація на нові знання) показують, що ці мотиви у студентів 1 –го курсу істотно відрізняються від мотивів

студентів-магістрів. Найбільш суттєві відмінності були відмічені при порівнянні мотивів «процес розв'язання пізнавальних задач»: у студентів-магістрів він вищий, ніж у мотиваційній структурі студентів 1 –го курсу.

Щодо опосередкованих мотивів студенти надають перевагу мотивам досягнення. Вони характеризують такі мотиви, як «краще підготуватися до професійної діяльності», «отримати високооплачувану роботу». Студенти-магістри значно чіткіше усвідомлюють той факт, що успішне навчання у вищому навчальному закладі певною мірою гарантує їм особистісне й професійне становлення як фахівців, а також те, що знання, набуті у процесі навчання, можуть скласти основу їх матеріальної стабільності, тобто зміниться спосіб і якість їхнього життя. Сьогодення вимагає від фахівців глибокої компетенції, володіння сучасними технологіями тощо. Мотиви ж соціальної ідентичності (бажання зайняти певне положення у групі, схвалення викладачів) для опитаних не мають істотного значення для мотивації навчальної діяльності. Принаймні, студенти не визнають при відповіді на запитання анкети.

Проведене дослідження показує, що рівень мотивації студентів-магістрів вищий, вони більше схильні до самостійної пошукової діяльності і краще усвідомлюють необхідність навчатися задля отримання фаху, професійного становлення й престижу, мають певні професійні вподобання. Більшість студентів зауважує, що вони навчаються, тому що цікавий їхній фах або вони зацікавлені у здобутті нових знань. Якщо порівняти з першокурсниками, то мотивація в них в усвідомленні обов'язку гарно навчатися, щоб отримати стипендію, уникати критики викладачів, можливих неприємностей, пов'язаних з проблемами у навчанні. Але зауважимо, що і першокурсники, і магістри бажають отримувати стипендію і не залежати матеріально від батьків.

Не залишає сумнівів те, що успішність професійної підготовки у вузі залежить не тільки від ділових і особистісних якостей студентів, професіоналізації викладачів, а й модернізації навчального процесу на основі використання інформаційно-комунікаційних технологій. Це є вимогою сьогодення: якість вищої освіти у контексті виходу на світовий ринок, залучення новітніх технологій. Зміна основної якості студента: головним постає здатність до інновацій, відповідає вимогам сьогодення – ефективній організації праці, її змісту і характеру. Майбутній фахівець має відповідати новим домінуючим вимогам з широкими можливостями самовираження і самореалізації, поставленим цілям. На наше переконання, у підвищенні мотиваційної сфери студента-магістра до навчання, створення сучасних електронних засобів навчального призначення (на прикладі електронного посібника з «Теорії і практики надання освітніх послуг») забезпечить активізацію засвоєння навчальної інформації, беручи до уваги специфіку підготовки з певного напрямку або спеціальності, в умовах вищої школи, а також інформаційну взаємодію між викладачами і студентами.

Існують певні практичні проблеми у мотивуванні студентів до навчальної діяльності, що відбивається на їхній успішності навчання та формуванні як майбутніх фахівців. На нашу думку, при визначенні ефективності процесу мотивації навчальної діяльності студентів-магістрів, використання сучасних технологій позитивно впливає на якість навчання.

Висновки. Розглядаючи інноваційні технології в освітньому просторі, ми проаналізували мотиваційну сферу студентів-магістрів у конкретному навчальному закладі та визначили, що для позитивного підвищення мотивації необхідні професійна компетентність і комунікація викладача, професійна спрямованість навчальної діяльності, що включає електронну навчальну систему. Її зміст складають і електронні посібники для студентів-магістрів, які, на нашу думку, підвищать мотивацію до засвоєння нових знань. В експериментальній частині дослідження ми перевірили пізнавальні мотиви та мотиви розвитку особистості, мотивацію студентів до навчальної діяльності, здійснили порівняльний аналіз особливостей мотивації магістрів і першокурсників. Сучасні студенти більш прагматичні, вони хочуть змінити спосіб і якість життя, надаючи перевагу вищій освіті, високій заробітній платні. Щодо

навчального процесу, вказували на якість викладання. Їм до вподоби вести бесіду з викладачем на актуальні теми з дисципліни «Теорія і практика надавання освітніх послуг», ніж традиційно конспектувати на лекціях і відповідати на практичних заняттях. Магістри позитивно ставляться до презентацій, вважають, що це розширить їхній кругозір в питаннях надання освітніх послуг у європейських країнах, а використання електронного навчального посібника допоможе зорієнтуватись у правильному підході щодо вивчення тієї чи іншої теми.

Список бібліографічного опису

1. Дистанційне навчання як сучасна освітня технологія [Електронний ресурс] : матеріали міжвузівського вебінару (м. Вінниця, 31 березня 2017 р.) / відп. ред. Л.Б.Ліщинська. – Вінниця : ВТЕІ КНТЕУ, 2017. – 102 с.
2. Кошечко Н. Інноваційні освітні технології навчання та викладання у вищій школі /Н.Кошечко// Педагогіка: Вісник КНУ імені Т.Шевченка. – 2015. –Вип.1.– С.36–38.
3. Дубасенюк О.А. Інноваційні навчальні технології – основа модернізації університетської освіти /О.А.Дубасенюк//Освітні інноваційні технології у процесі викладання навчальних дисциплін: Зб. наук.-метод. праць; за ред. О.А. Дубасенюк. – Житомир: Вид-во ЖДУ, 2004. – С. 3-14.
4. Кадемія М. Ю. Інформаційно-комунікаційні технології навчання : термінологічний словник / М. Ю. Кадемія. –Львів : Вид-во "СПОЛОМ", 2009. – 260 с.
5. Биков В. Ю. Проект положення про електронні освітні ресурси [Електронний ресурс] / Биков В. Ю., Шишкіна М. П. та ін.; Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України. – [К.], 30.09.2014. – 11 с. – Режим доступу : <http://lib.iitta.gov.ua/1041/>.
6. Клименко Н.О. Формування мотивів навчально-пізнавальної діяльності студентів вищих навчальних закладів гуманітарного профілю /Н.О. Клименко//Автореферат дисертації – Луганськ, 2005. – 22 с.
7. Черняк Н.О.Формування мотивації студентів до навчання у ВНЗ/Н.О.Черняк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <file:///C:/Users/User/Desktop/Chernyk.pdf>.
8. Полухтович Т.Г. Ділові якості учасників освітнього процесу/ Т.Г. Полухтович:монографія. –Луцьк: Терен,2020. –170с. ;
9. Сачук (Мельничук) Ю.Є., Черняшук Н.Л. Формування соціально-професійної мобільності майбутніх викладачів інформатики в умовах магістратури/Ю.Є. Сачук (Мельничук),Н.Л.Черняшук: монографія. –Луцьк: Терен,2029. –220с.

References

1. Dystantsiine navchannia yak suchasna osvitnia tekhnolohiia [Elektronnyi resurs] : materialy mizhvuzivskoho vebinaru (m. Vinnytsia, 31 bereznia 2017 r.) / vidp. red. L.B.Lishchynska. – Vinnytsia : VTEI KNTEU, 2017. – 102 s.
2. Koshechko N. Innovatsiini osvitni tekhnolohii navchannia ta vykladannia u vishchii shkoli /N.Koshechko// Pedagogika: Visnyk KNU imeni T.Shevchenka. – 2015. –Vyp.1.– S.36–38.
3. Dubaseniuk O.A. Innovatsiini navchalni tekhnolohii – osnova modernizatsii universytetskoii osvity /O.A.Dubaseniuk//Osvitni innovatsiini tekhnolohii u protsesi vykladannia navchalnykh dystsyplin: Zb. nauk.-metod. prats; za red. O.A. Dubaseniuk. – Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU, 2004. – S. 3-14.
4. Kademiia M. Yu. Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii navchannia : terminolohichni slovnyk / M. Yu. Kademiia. – Lviv : Vyd-vo "SPOLOM", 2009. – 260 s.
5. Bykov V. Yu. Proekt polozhennia pro elektronni osvitni resursy [Elektronnyi resurs] / Bykov V. Yu., Shyshkina M. P. ta in.; Instytut informatsiinykh tekhnolohii i zasobiv navchannia NAPN Ukrainy. – [K.], 30.09.2014. – 11 s. – Rezhym dostupu : <http://lib.iitta.gov.ua/1041/>.
6. Klymenko N.O. Formuvannia motyviv navchalno-piznavalnoi diialnosti studentiv vishchyykh navchalnykh zakladiv humanitarnoho profilu / N.O. Klymenko//Avtoreferat dysertatsii – Luhansk, 2005. – 22 s.
7. Cherniak N.O. Formuvannia motyvatsii studentiv do navchanni u VNZ / N.O. Cherniak [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <file:///C:/Users/User/Desktop/Chernyk.pdf>.
8. Polukhtovych T.H. Dilovi yakosti uchasnykiv osvitnoho protsesu / T.H. Polukhtovych: monohrafiia. –Lutsk: Teren, 2020. – 170s.
9. Sachuk (Melnichuk) Yu.Ie., Cherniashchuk N.L. Formuvannia sotsialno-profesiinoi mobilnosti maibutnikh vykladachiv informatyky v umovakh mahistratury / Yu.Ie. Sachuk (Melnichuk), N.L. Cherniashchuk: monohrafiia. –Lutsk: Teren, 2029. – 220s.

Дата подання публікації 01.03.2020 р.